

דרכם האחרונה - מסע לזכר יהודי אופטוב

יחד עם מורים פולנים צעירים מאופטוב, שחזרו צאצאי הקהילה היהודית את דרכם האחרונה של יהודי העיירה לפני 80 שנה. בטקסים שנערכו במקום השתתפו יחד עם הצאצאים, ראש העיר, נכבדים ותושבי העיר.

כתבה: **ורדה מידר**

6,500 נשים, גברים וטף נלקחו ב-22 באוקטובר 1942 מכיכר שוק הבהמות באופטוב לתחנת הרכבת בישיצה - מרחק של 17 ק"מ ברגל. הם צעדו בשורות של חמישה, משפחות יחד, סבים עם נכדיהם, הורים עם ילדיהם. מי שכשל בדרך נורה ונותר בשוליה.

ה"שורדים" מהמסע הקשה הזה, הועמסו על קרונות בקר ונלקחו, מרחק של כ-250 ק"מ, למחנה ההשמדה טרבלינקה.

כך חוסלה שארית יהודי אופטוב שבחבל קילצה, פולין.

המצבה במקום שבו היה כיכר שוק הבהמות באופטוב

אך לא כולם חוסלו. 70 צעירים הוחזרו אליה כדי "לנקות" את מה שנשאר אחרי הגירוש ביניהם אבי, יליד העיירה, שכתב:

...."שבים אנו אל תוך הגטו

כבדים צעדינו

מר בכיינו, מעיק בלב

דם מלאו הרחובות

...אך לפני שעות אחדות עוד חי הכל:

אם, אח, רע..

לפני שעות אחדות נטוו חלומות

על מחר, על עתיד, על היום...

איך החל הכל? - חברתי קראה פוסט בפייסבוק על חבורת צעירים מאופטוב שאספו כמאתיים חלקי מצבות. יצרתי קשר עם החבורה הנפלאה הזאת, של מורים צעירים שהבינו כי בעיירה חיה קהילה יהודית, שהיוותה 70% מתושבי העיירה כולה, והם החליטו לפעול להנצחתה.

בעצה אחת עמם קיבלתי אישור להציב שלטים בעיירה, בשלוש שפות, במקום השילוח ובכיכר שוק הבהמות.

מריון ויינצייג ילידת אופטוב ותמונת אמה בת ה 24, ליד מציבת אופטוב בטרבלינקה

לאחר שבנינו מסלול שמחבר בין כל המקומות המשמעותיים בתולדות הקהילה הצטרפה אלינו קבוצה של צאצאי שורדי הקהילה ויחד יצאנו למסע.

ארבעה דורות של צאצאים השתתפו במסע, כולל שורדת השואה מריון ויינצווייג, ילידת אופטוב בת 81, מגיל 18 עד 86 – הורים, בנים ונכדים, סבתא ונכדתה, שורדת וילדיה.

אדם קורן, מדריך הטיולים האחד והיחיד נבחר להוביל את הקבוצה, היה שותף לכל הלבטים, שותף לקשרים עם הפולנים, עזר בתרגום תוכן השלטים וכמובן בדק את המסלול.

רציתי מאוד ללכת בדרכם האחרונה של סביי וסבתותיי, דודיי ודודותיי וילדיהם הקטנים, ומאחר שחלק מהדרך לתחנת הרכבת הוא כביש מהיר הוחלט ללכת קילומטר אחד בלבד, הקילומטר האחרון לתחנת הרכבת ישיצה.

הכנו עשרות ציפורנים אדומות והצמדנו להם סרטים עם שמות הנספים, ככל שידענו. הסתדרנו בחמישיות, ממש כמו ההולכים אז - משפחות, משפחות ואיתנו החברים שלנו מאופטוב ועוד כמה פולנים "אכפתים". בטקס שנערך על הרמפה של תחנת הרכבת, שבנו הגרמנים במיוחד כדי להוביל את יהודי הסביבה למחנות ההשמדה, אמרה השורדת מריון ויינצווייג: "כאן איבדתי את אימי שנשלחה לטרבלינקה והיא רק בת 24. איני זוכרת אותה, הייתי בת שנה וחצי. אבי הצליח לשוב מהתופת ומצא אותי בבית יתומים. אני שונאת את היופי הזה. אדמת פולין היפה, ספוגה בדמינו".

טקס נוסף נערך אצל ראש העיר ובסיומו הצטרפו אלינו נכבדים ותושבי העיר לטקס חניכת השלטים, ומשם ללפידריום בשטח בית הקברות.

הלפידריום בשטח בית הקברות של יהודי אופטוב